

Hyvä kansanedustaja,

aktivistien ja järjestöjen pitkäjänteisten ponnistusten jälkeen Suomi on vihdoin uudistamassa transihmisten ihmisoikeuksia karkeasti loukkaavaa translakia!

Marinin hallitus antoi 22.9.2022 eduskunnalle esityksensä uudeksi laiksi sukupuolen vahvistamisesta eli väestötietoihin sisältyvän sukupuolimerkinnän muuttamisesta. **Kyse on hallinnollisesta prosessista, ei lääketieteellisistä toimenpiteistä.** Uusi laki on viimein korjaamassa Suomen ihmisoikeustilanteen häpeäpilkun eli vaatimuksen lisääntymiskyvyttömyydestä ja lääketieteellisistä tutkimuksista sukupuolen vahvistamisen ehtoina. Amnesty katsoo kuitenkin, että esitys sisältää yhä merkittäviä puutteita kansainvälisten ihmisoikeusnormien toteuttamiseksi.

Esityksen vakavin epäkohta on se, että hallitus on rajaamassa translapset ja -nuoret uudistuksen ulkopuolelle.

YK:n sateenkaariasiantuntija [on todennut](#), että kieltäessään kategorisesti sukupuolen juridisen vahvistamisen alle 18-vuotiailta valtiot altistavat heidät syrjinnälle, väkivallalle, vainolle ja hyväksikäytölle. Keväällä 2021 YK:n ihmisoikeuskomitea [esittikin Suomelle huolensa](#) siitä, ohitetaanko lapsen oikeudet tulevassa lakiuudistuksessa.

Myös lainvalmistelun yhteydessä tehty oikeustieteellinen [selvitys](#) toteaa yksiselitteisesti, että 18 vuoden ikärajaa ei voida pitää lapsen oikeuksien mukaisena. [Lausuntokierroksella](#) valtioneuvoston oikeuskansleri, lapsiasiavaltuutettu ja yli 50 muuta tahoa korostivat lapsen oikeuksien turvaamisen tärkeyttä.

Tarve toimille translasten ja -nuorten hyvinvoinnin turvaamiseksi Suomessa on akuutti. EU:n perusoikeusviraston HLBTI-kyselyssä 42 prosenttia 15–17-vuotiaista transnuorista on kertonut kohtaavansa syrjintää vuoden aikana.

Yksi syrjinnän taustatekijöistä on, että translasten ja -nuorten ei ole mahdollista saada henkilötietojen sukupuolimerkintää vastaamaan omaa identiteettiään ja sen ilmaisua. Lapsen tai nuoren henkilöllisyyttä voidaan epäillä esimerkiksi matkustaessa tai hän voi joutua jatkuvasti selittelemään itseään koulussa. [Tutkimuksissa](#) on havaittu, että sukupuolen juridisen vahvistamisen mahdollisuus vähentää itsemurhariskiä, parantaa psyykkistä hyvinvointia ja voi suojata transfobian vaikutuksilta.

Osana Amnestyyn vetoomuskampanjaa jo 9 198 ihmistä on vaatinut teitä turvaamaan lapsen oikeudet säätäessänne uudesta laista sukupuolen vahvistamiseksi – ehdottomasta 18 vuoden ikärajasta on luovuttava!

Valtioilla on [velvollisuus](#) turvata sukupuolen juridisen vahvistamisen prosessissa YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen sisältyvät oikeudet. Ihmisoikeusnormit edellyttävät, että sukupuolen juridisen vahvistamisen tulee olla mahdollista ilman ikään liittyviä rajoituksia.

Amnesty kehottaa teitä:

- Turvaamaan lapsen oikeudet säätäessänne uudesta laista sukupuolen vahvistamiseksi: ehdottomasta 18 vuoden ikärajasta on luovuttava.
- Keskustelemaan lakiuudistuksesta ajantasaiseen tietoon perustuen ja ihmisoikeuksia kunnioittavalla tavalla. Tukea tähän löydätte Amnestyyn verkkoartikkelista www.amnesty.fi/ukkk_translaki

Ihmisoikeusterveisin,

Niina Laajapuro
ihmisoikeustyön johtaja
Amnesty International Suomen osasto

Hallitus | Hallitus aloitti pitkään viivästyneen translain valmistelun, laki on tarkoitus saada voimaan ensi vuoden loppupuolella

Politiikka 2.11.2021 14:26

Hallitus | Viimeistään esityksen juridista s...

Politiikka 17.2.15

askyynä | Alaiudellisesta s...

29.6.200

Lainsävaativa edusku

Politiikka 7.4.2021 22:55

S:n tiedot: Puheenjohtajat pääsivät popuun translaista – vaatimus lisääntymis-rypyttömyydestä poistuu, sukupuoltaan oi korjata vain aikuinen

Politiikka 24.5.2019 19:04

Lukijan mielipide | Tasa-arvon takapakki on py...

22.5.2019 2:00

TRANSLAKI NYT!

Amnesty moittii vuosittain Suomessa muun muassa translaista: ihmisoikeustilannettaan

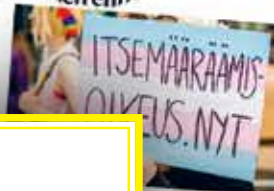
Hallitus | Hallitus lykkäsi jälleen translain eduskuntakäsittelyä

Politiikka 13.5.16:30

Lainsäädäntö | STM: Pandemia on hidastanut translain uudistusta, valmistelu keskeytyi yli vuodeksi

Translaki | Translain uudistuksen vahvistamisen ehto

TRANSLAKI N

MIKÄ TRANSLAKI?

Trans- ja muunsukupuolisten ihmisten kokemukset omasta sukupuolestaan eivät vastaa heille syntymässä määritettyä sukupuolta. Useat heistä haluavat muuttaa väestötietoihin ja henkilöllisyystodistukseen kirjatun sukupuolimerkintänsä paremmin omaa sukupuoli-identiteettiään vastaavaksi. Tätä prosessia kutsutaan sukupuolen juridiseksi vahvistamiseksi.

Translaissa ([28.6.2002/563](#)) säädetään ehdoista, joiden täytyessä henkilö voi vahvistaa juridisen sukupuolensa. Lakia on uudistettava, sillä nykyiset sukupuolen juridisen vahvistamisen tiukat ehdot altistavat transihmiset syrjinnälle käytännössä aina henkilöllisyystodistuksen näyttämisen yhteydessä.

Kyse on hallinnollisesta prosessista, eikä translain uudistaminen siis muuttaisi lääketieteelliseen sukupuoliristiriidan hoitoon pääsyn kriteerejä tai hoitojen ikärajoihin liittyviä käytäntöjä.

Nyt.fi 14.9.2020 9:46

Nyt.fi | Trans- ja seksuaalijärjestöt ovat riemuissaan hallituksen uusista linjauksista, mutta seuraavaksi he haluavat mukaan myös lapset

Nyt.fi 6.6.2019 12:00

Lukijan mielipide | Miksi translain uudistus viivästyi jälleen?

Mielipide 28.6.200

Ihmisoikeudet | Uusi translaki tuomassa muutoksen kaikille vanhemmille: Väestötietoihin ensi kertaa erillinen tieto siitä, onko ihminen lapsen isä vai äiti

Politiikka 2.7.1517

Mesi Kissaniihty, 14, elvään väärän sukupuolen kehossa ja vaatii, poliitikot eivät pettäisi transnuoria

AMNESTY
INTERNATIONAL

